

RETTEEN PÅ FREDERIKSBERG DOM

afsagt den 16. februar 2023

Sag BS-27934/2021-FRB

Klager

(advokat Frederik Gram Blicher Jepsen)

mod

Københavns Politi

Denne dom er afsagt af Dommer.

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt ved Retten på Frederiksberg den 19. juli 2021, drejer sig om lovligheden af en af politiet iværksat administrativ frihedsberøvelse i medfør af politilovens § 11, stk. 4.

Af Klagers påstandsdokument af 5. januar 2023 fremgår:

” Påstand 1:

Frihedsberøvelsen af Klager den 31. maj 2021 var ulovlig.

Påstand 2 - erstatningspåstand i medfør af retsplejelovens § 469, stk. 6:
Københavns Politi skal til Klager, betale 114.300 kroner med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Der tages udtrykkeligt forbehold for fremsættelse af yderligere erstatningskrav.”

Ved sit påstandsdokument af 5. januar 2023 har Københavns Politi heroverfor nedlagt påstand om afvisning, subsidiært frifindelse og mere subsidiært bort-fald eller nedsættelse af en eventuel erstatning.

Under hovedforhandlingen har parterne været enige om at udskyde spørgsmålet om erstatning til eventuel senere behandling, eventuelt på skriftligt grundlag.

Under hovedforhandlingen har Klager endvidere under proceduren nedlagt påstand om, at Københavns Politi skal tilpligtes at anerkende, at han blev udsat for nedværdigende behandling i strid med artikel 3 i Den Euro-pæiske Menneskerettighedskonvention ved den nøgenvisitation, der blev foretaget af ham under frihedsberøvelsen på Station City.

Københavns Politi har heroverfor påstået afvisning, subsidiært frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Der er under hovedforhandlingen i sagen bl.a. sket dokumentation af de forklaringer, der er gengivet i Den Uafhængige Politiklagemyndigheds redegørelse af 16. marts 2022.

Der er endvidere sket dokumentation fra bl.a. diverse politirapporter, tilsynsskema af 31. maj 2021, attestation og lægeerklæring af 31. maj 2021, journalnotat af 1. juni 2021 fra Amager og Hvidovre Hospital samt fotos af Klager og aktindsigtsafgørelse af 14. juli 2021.

Forklaringer

Klager har forklaret, at han er 27 år og bor sammen med sin kæreste. Han bliver færdig som Stilling til sommer.

Den 31. maj 2021 sad han på Bryggen med nogle venner på græsarealet. Der er nogle brosten ved siden af, hvor man ikke må køre bil. Der kom en sort stationcar kørende, hurtigt og uansvarligt. Og så gestikulerede han. Bilen standsede så omkring 50 meter længere fremme, vendte om og kørte imod ham. Han tænkte først, om det var nogle bøller. Det viste sig så at være civile betjente, begge iført skudsikker vest. De kom aggressivt imod ham og spurgte, hvad fanden han lavede. Han undskyldte, men de ville ikke lytte. De spurgte, hvad han hed. Han var paf, men fik fremstammet sit navn. Han fik også fremstammet adresse og fødselsdato og spurgte, om de skulle have de sidste fire cifre i hans cpr-nr. Han vidste ikke rigtig, hvad de skulle bruge. Men betjenten blev aggressiv over, at han ikke bare kom med de sidste fire cifre. Og stemningen

eskalerede. Den ene betjent slog ham op i systemet og sagde, at den person, han havde oplyst at være, ikke fandtes. Han havde sin pung i lommen, men betjenten ville ikke se hans kørekort eller sygesikring.

De trak ham væk fra hans venner. Den ene betjent sagde, at han ville frihedsberøve ham. Han spurgte, hvad han havde gjort. De svarede ikke. Heller ikke da hans venner spurgte, svarede de. Han blev lagt i håndjern. Det var meget voldsomt. Der var mange mennesker på græsarealet. Der var ikke noget med, at han bare fik at vide, at han skulle forholde sig roligt. Han fik sine arme strakt voldsomt bagud, og håndjernene blev strammet voldsomt. Hans venner spurgte til, hvad der foregik. Betjentene svarede ikke.

Han skulle puste i et alkometer. Han spurgte betjentene, om det var lovligt, det de gjorde. Den ene betjent svarede, at han ikke skulle belære ham om jura.

Han fik at vide, at de ville smide ham i detentionen, og vise ham, hvem der bestemte. Han lider af klaustrofobi. Han sagde, at der måtte være en anden løsning, og de jo bare kunne se på hans kørekort. Der var ingen grund til, at det blev gejlet sådan op.

Betjenten kaldte stationen og sagde, at de havde en uregerlig person. Han spurgte, om det var ham. Han var helt rolig på det tidspunkt.

På stationen sagde han, at han havde klaustrofobi. Den ene betjent grinte og sagde ”ja, ja det siger de alle sammen.”

Han begyndte så at panikke. Han har så meget klaustrofobi, at han dårligt kan tage en elevator.

Han blev bedt om at tage alt sit tøj af. Han nægtede at tage sine underbukser af. En af betjentene tog dem så af, så han stod nøgen over for de 5-6 mennesker, der var til stede.

Han stod så der uden tøj på og tænkte, at det var en langt ude situation at være i.

Betjentene sagde så, at de skulle se under hans forhud. Han sagde, ”det får i ikke lov til”. De sagde, at det skulle de, men ikke noget om hvorfor. Så sagde de, at de også skulle se ham op i numsen. Han blev presset til at læne sig fremad. Så fik han besked på, at han skulle gå ind i cellen. Han satte sine hænder mod dørkammen, for han ville ikke derind. Så slog den ene ham i maven, så han bukkede sammen, og så blev han kastet derind. Han fik pareret sit fald med albuen og ramte så betongulvet.

Han prøvede at komme til sig selv, men hans klaustrofobi tog over. Han slog hænderne mod døren. En stemme i højtaleren sagde, at han skulle stoppe. Han gentog, at han havde klaustrofobi. Efter en rum tid blev døren åben og instinktivt søgte han ud. Betjentene sagde, at han skulle slappe af – så kunne de tale om det. Men da han så slappede af, smed de ham ind igen og grinede hånligt.

Han sparkede og slog så igen på døren.

Han var i alt den tid helt nøgen. Han spurgte efter et tæppe, da døren blev åbnet, og der kom en læge. Lægen ville heller ikke høre på, at han havde klaustrofobi, og han ville bare have ham til at indrømme, hvad han havde taget af stoffer. Der var også betjente til stede på det tidspunkt. Han sagde, at han ikke havde taget stoffer. Lægen troede ikke på ham. Han sagde til lægen, at hvis det var det, der skulle til for at komme ud, var der nogen, der havde puttet stoffer i hans drink.

Han kom så ud. Og den skaldede eller korthårede betjent spurgte ham, nu lidt undskyldende, hvorfor han skulle belære ham om jura. Betjenten spurgte, hvad han lavede. Han svarede, at han var Stilling. Det kom tydeligt bag på betjenten. Der blev ringet efter hans familie. Hans mor og hans kæreste kom. Han blødte og havde en stor bule i panden. Den ene betjent tog ligesom afstand fra det og sagde, at der var sket noget, der ikke skulle være sket. Men den anden betjent gik så til angreb på ham verbalt og sagde, at det var hans egen skyld.

Det koksede så fuldstændigt sammen for ham igen. De kørte direkte på hospitalet. Han var meget opsat på at bevise, at han ikke havde taget stoffer. Han fik taget en test, der viste, at han ikke havde taget stoffer. Han havde brækket hånden.

Han blev ikke kigget ordentligt efter bagi. Han følte, at det bare var for at ydmyge ham.

Hans reaktion var udelukkende på grund af hans klaustrofobi, ikke alkoholpåvirkning. Han har lidt af klaustrofobi hele livet.

Det anførte i lægeerklæringen fra undersøgelsen af ham på Station City om, at han undskyldte for sin adfærd, er korrekt. Men det gjorde han for at komme ud. Han blev ikke alkoholtestet.

Han havde måske fået 5-6 genstande over flere timer. Han var ikke synderligt påvirket, og han var i stand til at formulere sig ordentligt.

Vidne 1 har, efter oplæsning af den forklaring, han skal have afgivet til Den Uafhængige Politiklagemyndighed, jf. ekstrakten s. 61 ff., forklaret, at han kan vedstå den forklaring.

I hans job som politiassistent kører de tit patrulje i nattelivet i Indre By, hvor folk ofte opfører sig anderledes over for politiet end ellers, f.eks. fordi de er i påvirket tilstand.

Han husker det som om, at Klager under den omhandlede epi-sode var rolig 20-30 sekunder ad gangen. Og så råbte og skreg han ind i hoved-et på ham. Sådan var det hele vejen de 5 minutter, som køreturen til Station Ci-ty varer.

På stationen råbte og skreg Klager fortsat. Meget af det var ukvemsord og bare højlydt skrigen uden brug af ord. De kunne ikke trænge ind til ham. De forsøger altid ved skranken at give folk en chance over for vagtha-vende. Men vagthavende konstaterede her, at der ikke var mulighed for kon-struktiv kontakt. Klager blev så placeret i detentionen.

Han var selv med til begge visitationer. Klager prøvede at komme ud af detentionslokalet. Man får selv lov til at tage tøjet af. Da de skønnede ham påvirket af både alkohol og stoffer, vurderede de, at han skulle visiteres i bund for at sikre, at han ikke var i besiddelse af stoffer, hvilket de før har set.

De var 4 om det. En holder et ben, en anden en arm og en tredje tager tøjet af. Personen får altid stille og roligt at vide, hvad der skal foregå. Men personen bliver fastholdt, hvis vedkommende er voldsom. Hans indtryk var ikke, at det, de sagde til Klager, trængte ind. Klager var fikse-ret hele tiden. De fandt ham ikke i besiddelse af noget. Klager havde alt tøjet af. Der blev ikke foretaget yderligere undersøgelser. De har ikke set bag hans forhud. Det har han aldrig nogensinde gjort. De har heller ikke set ham bagi. Man konstaterer bare, at der ingenting er og hiver så underbukserne op igen med det samme. Typisk er man så bare iført sine underbukser i detentionen og får så et tæppe.

Han havde en stille og rolig snak med Klager i omkring 20 minutter, inden Klager blev hentet af sin mor og kæreste. Klager forklarede, at han selv mente, at han var blevet ”drugget”. Klager sagde, at han ikke kunne huske, at han havde givet dem fin-geren og undskyldte for det.

Klager blev anholdt for ikke at ville oplyse generalia. Det er ikke korrekt, at Klager ville forevise dem sit kørekort. I så fald ville

han ikke have haft nogen grund til at tage ham med. Så kunne han bare have sigtet ham for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen.

Klager var en del af en gruppe på 5-6 unge mennesker, der kom med input undervejs. De prøvede faktisk at holde Klager tilbage og sige, at han ikke skulle tale sådan til politiet.

Klager blev ikke alkoholtestet på Islands Brygge. Det kan man gøre i visse tilfælde, men ikke hvis personen er udadreagerende. Det ville ikke give mening.

De fortalte Klager, at han kunne klage over frihedsberøvelsen inden for en frist på 3 uger. Det er en fast procedure, der foregår ved skranken i forbindelse med, at man får sine effekter udleveret. Man får også altid en skriftlig vejledning.

De vurderede, at Klager ikke var egnet til umiddelbart at blive løsladt, da han var meget oppe at køre.

Klager virkede flov, da han talte med ham efterfølgende. Han svarede Klager, at han ikke tog det personligt.

Han var ikke til stede, da Klager blev lægeundersøgt. Lægen foretager altid en alkoholtest, og det bliver så påført i sagen. Det er derfor, at han har skrevet 1,6 i anmeldelsesrapporten.

Han synes ikke, at de kunne have gjort noget anderledes grundet den udadreagerende og u-samarbejdsvillige adfærd.

Klager ønskede, at de ringede til hans mor, så hun kunne afhente ham. Det gjorde de så.

Det er altid en overvejelse at visitere for f.eks. at finde et kørekort. Men det er en afvejning, f.eks. når der er mange omkring.

Klager forsøgte at forlade stedet og optrådte aggressivt. Derfor blev han ilagt håndjern.

Der bliver altid foretaget en vurdering med vagthavende i forhold til om vedkommende skal løslades til gaden eller fortsat frihedsberøves. I dette tilfælde drøftede de nok ikke specielt meget grundet Klagers adfærd med råben og skrigen og ukvemsord.

Det er også generelt en overvejelse, om folk skal på sygehuset, hvis de er sanseløse. Det var ikke tilfældet her.

I en situation, som den foreliggende er det tilstrækkeligt at konstatere, at der ikke er noget i personens underbukser.

Adspurgt af retten har han endvidere forklaret, at der ikke foregik noget særligt den pågældende mandag aften. Men på det tidspunkt af året er der altid sort af mennesker, der indtager alkohol, på Islands Brygge. Det var der også den aften.

Det er svært at sige, om Klager vidste, at det var politiet, han gav en finger. Han rullede vinduet ned og viste sit politiskilt og ville egentlig bare høre, hvorfor Klager gjorde det. De kørte på brostensbelægnin-gen.

Han husker ikke, om Klager i forbindelse med detentionsanbringelsen sagde, at han led af klaustrofobi. Men efterfølgende forklarede Klager ham det. Det kan være svært at vurdere, hvornår et sådant udsagn dækker over noget reelt. Dette er den eneste sag, hvor det rent faktisk har været tilfældet. Lægen sagde, at den var god nok, og så blev Klager løsladt, som følge heraf.

Han husker ret tydeligt, at Klager sagde, at han var jurastuderende. Klager sagde ikke under deres efterfølgende samtale, at det ikke var korrekt.

Vidne 2 har forklaret, at han er politibetjent. Han blev afhørt af DUP'en om episoden den 31. maj 2021, som han godt husker. Han husker ikke, om de tog kontakt til Klager ud ad bilens vindue. Men han og hans kollega så begge to, at Klager fulgte bilen med en fuckfinger. De besluttede sig til at stige ud og spørge, hvorfor han udviste den adfærd.

Klager ville ikke oplyse navn og fødselsdato. De bad ham om personnummer eller som minimum fødselsdato. Klager sagde, at det havde de ikke ret til. Klager oplyste så et personnummer, som han så slog op i systemet, hvor det viste sig ikke at være kendt.

Klager begyndte så at gå derfra, og så tog de fat i ham. Frihedsberøvelsen blev således iværksat, da han ikke ville oplyse generalia.

Han kan ikke sige, hvor lang tid episoden varede. Der var nogle af Klagers venner til stede. De stod inde på græsarealet et par meter væk. De sagde til Klager, at han bare skulle give politiet de oplysninger.

Klager var oprevet over, at de tog ham med. Han virkede påvirket og lugtede af alkohol. Han skønnede også, at Klager kunne være påvirket af stoffer, idet Klager bevægede kæben meget inde i politibilen.

Han hjalp med at få Klager ud af bilen inde ved stationen. Men Klager var ukontaktbar og svarede dem ikke. Det fik dem til at tro, at der kunne være tale om en farlig situation. De tog ham ned på jorden for at undersøge ham. Og så pludselig begyndte Klager at råbe og skribe om bortførelse. De måtte bære ham ind. Han sparkede med benene og slog ud med armene. På den baggrund blev Klager slet ikke fremstillet for vagthavende. Hans opfattelse var ikke, at Klager slog ud efter dem. Det var ud i luften.

De var nødt til at være 4 personer om at holde Klager nede på madrassen i detentionscellen. Klager løb mod døren efter, at de havde trukket sig ud. Så måtte de derind igen og holde ham nede på ny. Da de atter gik ud, gentog det sig.

Klager tog selv sine bukser og underbukser af, som han kastede hen mod ham. Han har ikke bedt Klager om at trække sin forhud tilbage. Han har heller ikke set, Klager selv gøre det. Det var slet ikke på tale, så vidt han husker.

De alkoholtestede ikke Klager på Islands Brygge. Men lægen gjorde det inde på stationen.

Man kan altid være bagklog, men han vil ikke mene, at de kunne have løst situationen på en anden måde. Klager ville ikke samarbejde.

De fandt vist noget id i Klagers bukser inde på stationen. Han kan ikke nikke genkendende til, at Klager forsøgte at udlevere id til dem på Islands Brygge.

Når han i politirapporten, jf. ekstrakten s. 36 har anført, at han ”sikkerhedsvisiterede sigtede”, betyder det bare, at han klappede Klager af i forhold til, hvor Klagers hænder kunne nå.

Det er korrekt, at han i rapporten har anført, at Klager blev ”fremstillet for vagthavende”. Det gjorde han imidlertid ikke som sådan, men vagthavende var til stede.

På Islands Brygge indtastede han det cpr. nr. i systemet, som Klager oplyste. Han spurgte herefter Klager igen. Men så ville

Klager ikke fortælle ham mere. Han kan ikke udelukke, at han kan have tastet forkert.

Man kunne godt have visiteret for id. Men tidligere på aftenen havde der været dårlig stemning og nødtryk fra en kollega på Islands Brygge. Og der kom flere mennesker til. Så det valgte de ikke at gøre her.

På Islands Brygge var Klager ikke i en tilstand, hvor han ikke kunne tage vare på sig selv. Havde Klager fremvist kørekort, havde de ikke taget ham med.

De vurderede, at det ikke var forsvarligt at sende Klager på ga-den. De mente ikke, han kunne tage vare på sig selv. De overvejede på dette tidspunkt ikke at kontakte Klagers pårørende.

At ”visitere i bund” betyder, at Klagers tøj er blevet visiteret helt igennem, efter at det var taget af. Man ser derved også, at der ikke er noget på kroppen. I dette tilfælde var det ikke meningen, at Klager skulle have sine underbukser af. Klager valgte selv at smide dem hen til ham.

Man kan også vælge at visitere helt i bund uden underbukser, hvis der f.eks. er mistanke om besiddelse af euforiserende stoffer.

Han husker ikke på selve aftenen at have hørt noget om, hvorvidt Klager lider af klaustrofobi.

Vidne 3 forklarede, at han er Klagers ven og var med ham den aften på Islands Brygge. Klager var meget fuld, men kunne gå. De havde lige spist. Havde Klager fået meget mere, havde han nok sendt ham hjem i en taxa. Men han havde nok også ladet Klager selv finde hjem, hvis Klager selv mente, at han kunne det.

Han var selv fuld, men ikke så meget, da han var stødt til senere end de andre.

Politiet steg ud af bilen. Han sad på afstand og hørte ikke, hvad der blev sagt. Men han kunne godt mærke, at tonen var lidt aggressiv, da det viste sig at være politiet, som Klager havde givet fingeren. Han tror dog ikke, at Klager vid-ste, at det var politiet, da han gav dem fingeren.

Der var en hård tone. Politiet lyttede ikke særlig meget til hverken Klager eller dem. Han mener, at betjentene med deres toneleje eskalerede situationen.

Klager kom tilbage til dem som om, at det nu var fikset. Han ville bare få en bøde. Politiet stod med en maskine og snakkede og kom så tilbage til dem. Klager sad med ryggen til. Politiet sagde, at det var forkert cpr. nr. De sagde, at Klager var anholdt og ilagde ham håndjern. Han husker det ikke som om, at politiet gav Klager mulighed for at korrigere, hvis det var forkert nummer.

De spurgte politiet, hvor de ville tage ham hen, men fik ikke noget svar. Klager blev bare taget ind i bilen.

En fyr, der cyklede rundt, havde optaget en video af episoden, som han vist gav til Vidne 4.

Vidne 5 har forklaret, at han var til stede den aften på Islands Brygge sammen med Klager.

Han tænker stadig negativt tilbage på den episode. De havde været ude i solen hele dagen og fået aftensmad og øl. Klager ville ned til vandet og så en civil bil komme kørende på brostenene, hvor man ikke må køre. Klager gav dem fingeren eller sagde ”fuck jer” .

Klager oplyste cpr.nr. Der opstod måske en fejl med hensyn til ét tal. Men Klager havde også givet dem sit sygesikringskort eller kørekort.

Han sagde til politiet, at de skulle tage den med ro, da Klager jo havde givet dem oplysningerne, og der var tale om en misforståelse. Men de satte så Klager ind i bilen. Det foregik også ret voldsomt.

Han mener ikke, at der var nogen grund til, at politiet gik frem på den måde. Der gik ikke mere end 5 minutter, inden Klager blev sat ind i bilen.

De spurgte politiet, hvor Klager ville blive taget hen. Det svarede politiet ikke på.

Han har ikke talt med Klager om klaustrofobi før episoden, men siden har han lagt mærke til det. Klager kan ikke tåle at være i et lokale uden vinduer.

Vidne 4 har forklaret, at han var til stede på Islands Brygge den aften sammen med Klager.

Han kom lidt senere end de andre. Han var i gang med at drikke sin første øl. Klager var glad og havde også fået øl. Han så bilen komme kørende, hvor man ikke må. Det gik ret hurtigt op for ham, at det var politiet.

Politimændene kom ud og tog fat i Klager. Selv sad han med ryggen til og så derfor ikke, hvad Klager havde foretaget sig forud. Politibetjentene var noget aggressive, ukarakteristisk utålmodige, og ville have Klagers cpr. nummer. Politiet sagde, at det, som Klager oplyste, ikke var korrekt. Han ved ikke, om Klager fik oplyst noget forkert, eller hvordan misforståelsen opstod, men i hvert fald gav Klager dem legitimation bagefter. Politiet begyndte også at tale om en mistanke om euforiserende stoffer.

Klager var uforstående over for, at han skulle med. Han blev så ret hårdhændet sat ind i bilen. Forinden var han vist blevet ilagt håndjern.

Politiet er normalt nogle, de anser som deres venner, men her virkede de som sagt meget konfliktoptrappende.

Klager er et af de fredeligste mennesker han kender. Klager spurgte politiet, hvad formålet var.

Klager var ikke ude af stand til at tage vare på sig selv. Overhovedet ikke. Klager var ikke engang tæt på at være i en tilstand, hvor de burde smide ham hjem i seng.

Procedure

Klager har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med sit påstandsdokument af 5. januar 2023, hvoraf fremgår bl.a.:

”2.1 – Fristen for at anmode om domstolsprøvelse efter retsplejelovens § 469, stk. 4:

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt fristen for at anmode om domstolsprøvelse af en administrativ frihedsberøvelse efter retsplejelovens § 469, stk. 4, er iagttaget, herunder om der foreligger særlige grunde til, at retten bør afvige fristen, gør klager gældende,

- at han den 22. juni 2021 ved henvendelse til Politiets Administrative Center anmodede om et retsmøde i sagen, og at han derved iagttog fristen efter retsplejelovens § 469, stk. 4,
- at han i øvrigt ikke modtog behørig klagevejledning, og at der derfor foreligger særlige grunde til at afvige fra fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, såfremt retten skulle finde, at klager ikke iagttog fristen efter retsplejelovens § 469, stk. 4,
- at det er Københavns Politi der har bevisbyrden for, at klager blev behørigt klagevejledt,

- at Københavns Politi ikke har løftet bevisbyrden for, at klager blev behørigt klagevejledt,
- at klager grundet sin tilstand i øvrigt ikke var egnet til at modtage klagevejledning umiddelbart efter episoden, og,
- at Københavns Politis langsommelige behandling af klagers anmodning om aktindsigt i sagen, som klager først modtog 6 uger efter at have fremsat anmodningen, bidrog til at fastholde klager i den vildfarelse, at frihedsberøvelsen af ham i hele dens længde var begrundet som en straffeprocessuel frihedsberøvelse, og derved bidrog til, at klager ikke vidste, at sagen kunne begæres indbragt for retten i medfør af retsplejelovens kapitel 43 a.

2.2 – lovligheden af frihedsberøvelsen:

For så vidt angår spørgsmålet om lovligheden af frihedsberøvelsen af klager, gør klager gældende,

- at det er Københavns Politi, som har bevisbyrden for, at frihedsberøvelsen af klager var lovlig,
- at Københavns Politi ikke har løftet bevisbyrden for, at frihedsberøvelsen af klager var lovlig,
- at betingelserne for at frihedsberøve klager ikke var til stede, og at der således *ikke* forelå et anholdelsesgrundlag,
- at frihedsberøvelsen var ulovlig, og,
- at frihedsberøvelsen krænkede klagers rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5,

2.3 – Behandlingen af klager under frihedsberøvelsen:

- For så vidt angår spørgsmålet om behandlingen af klager under frihedsberøvelsen, herunder navnlig den ydmygende nøgenvisitation, som klager blev udsat for under anbringelsen, gør klager gældende,
- at det følger af retspraksis, at den behandling, som en frihedsberøvet modtager i forbindelse med frihedsberøvelsen, herunder spørgsmålet om, hvorvidt denne behandling er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, *skal* påbedømmes under en kapitel 43 a-sag, jf. bl.a. **U.2012.1439 Ø** ("COP15-sagen").
 - at behandlingen klager modtog mens han var frihedsberøvet krænkede hans rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, og,
 - at klager har krav på godtgørelse som følge heraf."

Københavns Politi har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med sit påstandsdokument af 5. januar 2023, hvoraf fremgår bl.a.:

”2.1. Ad påstand om afvisning

Det fremgår af retsplejelovens § 469, stk. 4, 1. og 2. pkt., at en begæring om sagens indbringelse for retten i medfør af reglerne i kapitel 43 a skal fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør og at senere fremsættelse, indtil 6 måneder efter frihedsberøvelsens op-hør, undtagelsesvist kan tillades af retten, når der foreligger særlig grund til at afvige fristen.

Hertil bemærker Københavns Politi, at selvom det fremgår af den kommenterede retsplejelov, 10. udgave, bind 1, side 1422, at kapitel 43 a er præget af, at man har ønsket at gøre adgangen til dom-stolsprøvelse af administrativt frihedsberøvelse så let og omkostningsfri (for klager) som muligt, er denne mulighed ikke ubegrænset, idet det fremgår af Folketingstidende 1953/54, tillæg A, spalte 1516, at ” *Da det må skønnes rimeligt, at adgangen til at begære en sag rejst efter dette kapitel kun står åben en kortere tid efter frihedsberøvelsens ophør, fore-slås det, at begæring om sagens indbringelse for retten skal fremsættes inden 4 uger... Overskrides disse frister, er den pågældende henvist til sagsanlæg efter det almindelige regler om borgerlige sager*” .

Som eksempel på en konkret situation, hvor domstolene så bort fra 4-ugers fristen, kan der henvises til Vestre Landsrets kendelse af 20. september 2002, trykt i U2002.2721. Sagen drejede sig om fortsat an-bringelse af klagers barn uden for hjemmet. I sagen blev fristen over-skrevet med to dage, der i sin helhed kunne tilskrives forhold hos den advokat der havde repræsenteret klager ved behandlingen af sa-gen ved den Social Ankestyrelse – og fra hvis afgørelse, 4-ugers fri-sten skulle regnes. Retten fandt, at ” *... når henses til sagens karakter, fo-religger der sådanne ganske særlige omstændigheder, at der er grundlag for at bortse fra den korte fristoverskridelse.*” .

Det fremgår af Københavns Politis rapportmateriale, at Klager i forbindelse med den administrative frihedsberøvelse, blev klagevejledt.

Det gøres gældende, at der ikke foreligger særlige grunde jf. § 469, stk. 4, 2. pkt., der taler for, at afvige fristen og dermed undtagelses-vist tillade indbringelse efter kapitel 43 a efter udløb af 4-ugers fri-sten.

2.2. Ad frihedsberøvelsens lovlighed og frifindelse for påstand om erstatning

2.2.1. Klager var indledningsvist anholdt på retsplejelovens regler

Det fremgår af Københavns Politis rapportmateriale og oplysninger i redegørelsen fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed, at en patrulje med politibetjentene Vidne 1 og Vidne 2, den 31. maj 2021 omkring kl. 19.30, ved Havnebadet på Islands Brygge, blev opmærksomme på en mand – senere identificeret som Klager – der rakte en ”fuck finger” til patruljen.

Ved patruljens henvendelse og forespørgsel til ”fuck fingeren” udtalte Klager at det var hans ret. Da patruljen anmodede Klager om at oplyse generalia råbte han bl.a. ”fuck jer og jeres korte lorte uddannelse”, ”i kan ikke gøre mig noget” og ”jeg har ikke ret til at give jer en skid” eller lignende.

Patruljen opfordrede flere gange Klager til at oplyse sine generalia, hvilket han nægtede, hvorefter han begyndte at gå væk fra patruljen. Da patruljen herefter tog fat i ham for at han skulle blive på stedet, skubbede han betjentens arm væk. Klager oplyste herefter et cpr.nr., der ved politiets kontrol, viste sig ikke at findes.

Patruljen skønnede at Klager var påvirket af stoffer, idet han var ”oppe og køre”, råbte højlydt og havde uro i kæben. Patruljen sigtede Klager for overtrædelse af retspleje-lovens § 750 og ordenbekendtgørelsen og anholdt ham kl. 19.33 med henblik på at konstatere af ID.

I forbindelse med at patruljen skulle have Klager over til bilen fægtede han med armene, hvorfor han blev ilagt håndjern. Da patruljen skulle have Klager ind i bilen ville han ikke samarbejde og lod sig falde sammen.

Under transporten til Station City var Klager skiftevis højt råbende og udadreagerende eller rolig. Ved patruljens ankomst til Station City var politibetjentene Person 1 og Person 2 klar til at assistere med at få Klager ind til vagthaven-de, politikommissær Vidne 6.

Ved ankomsten i gården på Station City var Klager så udadreagerende, at det blev besluttet at han ikke var egnet til almindelig fremstilling for vagthavende ved skranken, og at han skulle føres direkte i detentionscellen. Det var de tilstedeværende politibe-

tjentes vurdering, at Klager var påvirket af alkohol og/eller euforiserende stoffer.

Efter ankomsten til Station City blev Klager endeligt sikkerheds- og bevisvisiteret. Ved gennemgang af hans ejendele blev et kørekort med vellignende foto fundet.

Det gøres gældende, at Københavns Politi var berettigede til at anholde Klager som sigtet for overtrædelse af retspleje-lovens § 750 for at konstatere hans ID. Det bemærkes i den forbindelse, at lovligheden af en anholdelse ikke kan prøves efter reglerne i kapitel 43 a.

1.2.2. Politilovens betingelser for frihedsberøvelse var opfyldt

Det følger af politilovens § 11, stk. 4, at politiet er forpligtet til at tage sig af personer der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, og som træffes under forhold, der indebærer fare for den på-gældende selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed og at politiet – hvis mindre indgribende midler ikke er tilstrækkelige – kan frihedsberøve den pågældende med henblik på hjemtransport, overgivelse til andre, der på forsvarlig måde kan tage sig af den på-gældende, indbringelse til hospital, forsorgshjem eller lignende eller indsættelse i detentionen.

Det fremgår af Københavns Politis rapportmateriale og oplysninger i redegørelsen fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed, at efter at Klagers ID blev konstateret på Station City, besluttede Københavns Politi kl 19.45 at frihedsberøve Klager i medfør af politilovens § 11, stk. 4, idet politiet skønnede, at Klager på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler var ude af stand til at tage vare på sig selv.

Det gøres gældende, at politiet var forpligtet til at tage sig af Klager, idet han var i politiets varetægt og i en tilstand der indebar fare for den ham selv, andre eller den offentlige orden eller sikkerhed.

Det gøres gældende, at mindre indgribende midler ikke var tilstrækkelige til at afværge faren for Klager selv, andre eller den offentlige orden eller sikkerhed.

1.2.3. Frihedsberøvelsen var proportional

En frihedsberøvelse skal være så kortvarig og skånsom som muligt og når de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelsen, ikke længere er til stede, skal frihedsberøvelsen ophøre.

Klager var samlet i politiets varetægt i 1 time og 32 minutter, hvoraf 1 time og 20 minutter var som administrativt frihedsberøvet.

Det fremgår at politilovens § 11, stk. 5, at Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om anbringelse i detentionen, herunder om lægeundersøgelse og tilsyn med den anbragte.

Det fremgår af § 9, stk. 1 i bekendtgørelse om detentionsanbringelse, at inden den endelige anbringelse i detentionen, skal den frihedsberøvede altid undersøges af en læge. Det fremgår af stk. 3, at indtil den frihedsberøvede er lægeundersøgt, kan der ske foreløbig anbringelse i detentionen. Det fremgår af stk. 4, at der under en foreløbig detentionsanbringelse skal føres skærpet tilsyn med den frihedsberøvede.

Det fremgår af § 15, stk. 2 i bekendtgørelse om detentionsanbringelse, at der ved skærpet tilsyn forstås et tilsyn, hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end 1 gang hver halve time og at skærpet tilsyn efter omstændighederne kan indebære konstant overvågning. Efter § 19 i bekendtgørelse om detentionsanbringelse, kan Rigspolitichefen fastsætte administrative forskrifter vedrørende benyttelse af politiets detentioner.

Efter § 11, stk. 1 i Rigspolitichefens Kundgørelse II nr. 55 om anbringelse af berusede personer i politiets detentioner, skal den frihedsberøvede inden en foreløbig anbringelse i detentionen og inden lægeundersøgelse visiteres. Det fremgår af stk. 2, at den frihedsberøvede ved visitationen skal fratages penge og værdigenstande samt i øvrigt alle genstande, som kan benyttes til at forvolde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Samtlige lommer skal tømme og krænges, hvis det er muligt. Det fremgår af stk. 3., at hvis omstændighederne tilsiger en visitation, der kan krænke blufærdigheden, må en sådan yderligere visitation kun foretages af personer af samme køn som den frihedsberøvede.

Det fremgår af Københavns Politis rapportmateriale og oplysninger i redegørelsen fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed, at der i umiddelbar forlængelse af, at Klager var blevet frihedsberøvet efter politilovens regler, blev tilkaldt en læge.

Klager blev kl. 19.50 visiteret efter kundgørelsen § 11, stk. 2 og 3 under overværelse af fire mandlige politibetjente; Vidne 1, Vidne 2, Person 1 og Person 2. Visitati-onen efter stk. 3 skete efter en konkret vurdering, foretaget i lyset af Klagers opførsel forud for visitationen og mistanken om påvirkning af euforiserende stoffer.

Klager blev kl. 19.55 foreløbigt anbragt i detentionen og Vidne 6 aktiverede i den forbindelse overvågningen i cellen, så det var muligt at overvåge Klager konstant. Polititjenestemænd var to gange var nede i detentionen hos Klager.

Klager blev kl. 20.50 undersøgt af Læge Person 3 der bl.a. konstaterede en alkoholpromille på 1,6 og vurderede at Klager var lettere påvirket af GHB (fantasy). Lægen

vurderede på undersøgelsestidspunktet Klager som rolig – men også, at han ikke lod til at kunne huske dagens hændel-ser.

Lægen vurderede, at Klager ikke burde være i deten-tionen, hvorfor han ikke blev endeligt placeret i detentionen, men i stedet taget ud, hvorefter han sad og talte med politibetjentene Vidne 1 og Person 1 indtil han blev hentet af sin mor.

Det gøres gældende, at Klager i politiets varetægt er blevet behandlet i overensstemmelse med loven og gældende ret-ningslinjer og kun blev underkastet nødvendige og proportionale skridt og dermed ikke udsat for nedværdigende behandling.

Formålet med den administrative frihedsberøvelse var, som beskrevet ovenfor, at afværge fare for Klager selv, andre el-ler den offentlige orden eller sikkerhed. Frihedsberøvelsen var så kortvarig og så skånsom som omstændighederne tillod, hvorfor det samlet set gøres gældende, at den administrative frihedsberøvelse af Klager, der blev iværksat af Københavns Politi på Sta-tion City den 31. maj 2021 ca. kl. 19.45 og ophørte kl. 21.05 var lovlig, idet betingelserne i politilovens § 11, stk. 4, jf. stk. 1, var opfyldt, lige-som frihedsberøvelsen heller ikke udgjorde en krænkelse af Klagers rettigheder i medfør af EMRK art. 3.

1.2.4. Frifindelse for påstand om erstatning

Idet det gøres gældende at frihedsberøvelsen var lovlig og ikke i strid med EMRK art. 3, gøres det gældende, at der ligeledes bør ske frifindelse for den nedlagte påstand om erstatning – såvel den op-gjorte som den ikke opgjorte.

2.3. Ad bortfald eller nedsættelse af den nedlagte erstatningspåstand
Såfremt retten skulle finde, at der var tale om en ulovlig frihedsberøvelse, påstås bortfald eller nedsættelse af erstatningen.

Det er Københavns Politis opfattelse, at politiet ikke handlede ansvarspådragende ved den stedfundne frihedsberøvelse, uanset om den skulle findes ulovlig. Det gøres gældende, at såfremt retten finder, at frihedsberøvelsen var ulovlig, har politiet udøvet et konkret fejlskøn vedrørende alvoren af den fare, som Klager selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed. Politiet handlede ikke culpøst, og frihedsberøvelsen udgjorde ikke en krænkelse af en sådan karakter, at erstatning efter principperne i erstatningsansvarslovens § 26 finder anvendelse.

Det gøres i den forbindelse gældende, at Klager burde have forudset, at han ved ikke at efterkomme politiets anvisninger og ved at bringe sig i en sådan tilstand af beruselse selv må bære ansvaret for, at politiet greb ind.”

Rettens begrundelse og resultat

Spørgsmålet om afvisning af sagen

Efter bevisførelsen kan det lægges til grund, at Klager ikke har modtaget nogen afgørelse om, at han den 31. maj 2021 blev administrativt frihedsberøvet efter at være blevet indbragt til Station City, som sigtet og anholdt for overtrædelse af retsplejelovens § 750, 2. pkt. Klager har således heller ikke modtaget nogen korrekt klagevejledning i forbindelse med op-høret af frihedsberøvelsen eller senere.

Der er herefter ikke noget grundlag for at afvise sagen under henvisning til retsplejelovens § 469, stk. 2, hvorefter sagens indbringelse for retten skal fremsættes ”inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør”, da denne bestemmelse må anses for at hvile på en naturlig forudsætning om, at der ved frihedsberøvelsens ophør ikke vil være tvivl om, for den der ønsker at indbringe sagen, at vedkommende har været administrativt frihedsberøvet.

Spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed

Om anholdelsen af Klager, der førte til den senere frihedsberøvelse i medfør af politilovens § 11, stk. 4

Retten finder anledning til at bemærke, at det efter bevisførelsen i sagen kan lægges til grund, at det under de foreliggende omstændigheder ikke var proportionalt at anholde Klager på Islands Brygge som sket.

Efter det anførte i politirapport af 31. maj 2021, jf. ekstrakten s. 35 nederst og s. 36 øverst, blev Klager anholdt som sigtet for overtrædelse af retsplejelovens § 750, 2. pkt., og først efter denne anholdelse blev Klager efter det anførte i rapporten tillige sigtet for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen, som følge af hans reaktion på anholdelsen. Efter de afgivne vidneforklaringer i sagen kan det endvidere lægges til grund, at Klager, der var påvirket af alkohol, på dette tidspunkt var fuldt ud i stand til at tage vare på sig selv, og det er ubestridt, at anholdelsen ikke var begrundet i frygten for det modsatte og således ikke skete i medfør af politilovens § 11, stk. 4.

Det kan endvidere lægges til grund, at Klager gav en fuck-finger til den civile patruljebil, som følge af, at han opfattede bilens kørsel som ulovlig, og uden at han vidste, at det var politiet, der kørte i bilen.

Efter omstændighederne burde det have stået betjentene Vidne 1 og Vidne 2 klart, at det var en mulighed, at Klager fandt kørslen påfaldende og ikke nåede at registrere, at de var fra politiet, inden han gav dem fingeren. Vidne 1 har således selv forklaret for retten, at det er svært at sige, om Klager vidste, at det var politiet, han gav en finger

Der var herefter muligvis anledning til at påtale Klagers handling, men ikke til at afkræve ham oplysninger om navn, adresse og fødselsdato, og slet ikke hans cpr-nummer i strid med retsplejelovens § 750, 2. pkt., hvilket ligeledes burde have stået betjentene klart.

Det kan desuden lægges til grund, at Klager som minimum oplyste et cpr-nummer. Ifølge politirapporten, jf. ekstrakten s. 35, var dette ”CPR nr.”, men hvis dette var tilfældet, kunne betjentene umiddelbart konstateres, at cpr-nummeret ikke var korrekt, da det i givet fald ville tilhøre en kvinde. Det savner derfor mening, at politibetjent Vidne 2, som han ellers har forklaret, også for retten, fandt det nødvendigt at slå nummeret op i politiets systemer.

Det kan herudover lægges til grund, at Klager på Islands Brygge var i besiddelse af sit kørekort, idet han (senest) ved visitationen på Station City

blev fundet i besiddelse af dette, jf. det anførte i politirapporten, jf. ekstrakten s. 36. Det fremgår endvidere af rapporten, at politibetjent Vidne 2 på Islands Brygge ”sikkerhedsvisiterede” Klager og ikke fandt ham ”i besiddelse af genstande, de kunne tjene til vold, undvigelse eller i øvrigt kunne medføre fare for ham selv eller andre.”

På denne baggrund har anholdelsen af Klager ikke været pro-portional.

Lovligheden af frihedsberøvelsen i medfør af politilovens § 11, stk. 4

Allerede på baggrund af Klagers egen forklaring, såvel over for Den Uafhængige Politiklagemyndighed som for retten, må det lægges til grund, at Klager på Station City – som følge af sin klaustrofobi – fik et panikanfald og reagerede meget voldsomt. Det kan herunder, navnlig på baggrund af Klagers forklaring for Den Uafhængige Politiklage-myndighed, lægges til grund, at Klager, efter at være blevet an-bragt i detentionscellen, sparkede og slog såvel sine hænder, fødder og sit ho-ved mod celledøren.

Retten finder det derimod ikke på baggrund af bevisførelsen muligt med sikkerhed at afgøre, præcis hvornår denne kraftige panikreaktion begyndte at komme til udtryk.

Henset til, at reaktionen må betegnes som abnorm, finder retten imidlertid ikke at grundlag for at afvise, at politiet med rette kan have tolket situationen således, at Klager, der ubestridt også i et eller andet omfang var på-virket af alkohol, ikke var i stand til at tage vare på sig selv, og at det herefter hvilede på et lovligt skøn, at det var nødvendigt at beslutte administrativt at frihedsberøve ham i medfør af politilovens § 11, stk. 4.

På baggrund af den fremlagte attestation af vagtlægeydelse lægger retten endvidere til grund, at vagtlægen blev tilkaldt af politiet på Station City umiddelbart før kl. 20.05, svarende til under 10 minutter efter, at Klager blev indsat i detentionscellen. Det kan endvidere på baggrund af attestationen, vagtlægens lægeerklæring og det fremlagte tilsynsskema lægges til grund, at vagtlægen kl. 20.50 anbefalede, at Klager blev afhentet af sin familie, idet vagtlægen i øvrigt i sin erklæring anførte, at det var ”medicinsk for-svarligt og indiceret at løslade anholdte.”

Retten tager herefter Københavns Politis frifindelsespåstand i forhold til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed til følge.

Spørgsmålet om krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3

Retten bemærker indledningsvist, at retten finder tilstrækkeligt grundlag for i medfør af retsplejelovens § 363, stk. 1, at tillade Klager at udvide sin påstand med den nye selvstændige påstand om, at Københavns Politi skal tilpligtes at anerkende, at han ved nøgenvisitationen på Station City blev udsat for nedværdigende behandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Retten lægger herved vægt på, at påstanden reelt er anført i Klagers påstandsdokument, dog som et anbringende til støtte for den i påstandsdokumentet anførte erstatningspåstand, hvorfor Københavns Politi har haft tilstrækkelig mulighed for at varetage sine interesser i forhold til denne påstand.

Spørgsmålet er herefter i første række om det i forbindelse med rettens bedømmelse af, om der er sket en krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ved den nøgenvisitation, der ubestridt fandt sted af Klager på Station City, kan fastlægges præcis, hvordan visitationen nærmere fandt sted.

Om dette spørgsmål bemærker retten, at Klager hverken for retten eller over for Den Uafhængige Politiklagemyndighed udtrykkeligt har forklaret, at han faktisk blev undersøgt eller eftersat under forhuden på penis, eller om hvordan dette i givet fald nærmere foregik. Uanset at Klagers forklaring for retten i øvrigt har fremstået troværdig og detaljeret, finder retten herefter ikke at kunne lægge til grund, at en sådan undersøgelse eller et sådant eftersyn fandt sted.

Klager har både over for retten og Den Uafhængige Politiklagemyndighed forklaret, at politiet også ønskede at se ham op i numsen. For retten har han endvidere forklaret, at han i den forbindelse blev presset til at læne sig fremad, men at han imidlertid ikke blev kigget ordentligt efter bagi, og at han således følte, at det bare var for at ydmyge ham.

Vidne 1 og Vidne 2 har begge over for retten benægtet, at en besigtigelse mellem Klagers baller, eller af hans numse i øvrigt, fandt sted.

Vidne 1 og Vidne 2's forklaringer om, hvordan visitationen i øvrigt fandt sted, har imidlertid ikke været samstemmende.

Vidne 1's forklaring for retten, såvel som over for Den Uafhængige Politiklagemyndighed, må forstås således, at han og de øvrige betjente på baggrund af en mistanke om, at Klager var påvirket af eufori-

serende stoffer, skønnede det nødvendigt at ”visitere i bund” , og at dette inde-bar, at de med magt afførte Klager alt hans tøj, inklusiv under-bukser, idet Klager ikke selv ønskede at gøre det.

Vidne 2 har derimod for retten forklaret, at det ikke var meningen, at Klager skulle have sine underbukser af, men at Klager valgte selv at smide dem hen til ham.

Efter en samlet vurdering lægger retten herefter til grund, at det under visitationen af Klager blev sikret, at han ikke skjulte euforiserende stoffer mellem ballerne.

Retten finder, at politiet burde have overvejet nærmere, om der var tilstrække-lig indikation for at foretage en nøgenvisitation af Klager og her-under et eftersyn mellem hans baller. Retten bemærker herved, at det alt andet lige må have formodningen imod sig, at en i øvrigt almindelig person, der ikke er under mistanke for at sælge euforiserende stoffer, på en almindelig mandag aften kl. 19.30 skjuler stoffer bestemt til eget brug i sine underbukser eller mellem ballerne. Retten bemærker endvidere, at det kan lægges til grund, at Klager – forgæves – forsøgte at overbevise betjentene om, at han lider alvorligt af klaustrofobi.

Navnlig henset til, at Klagers reaktion og adfærd på Station City som ovenfor anført har været voldsom og abnorm, og dermed har været egnet til at give politiet den opfattelse, at Klager var påvirket af euforiserende stoffer og dermed muligvis i besiddelse af flere, som kunne være til fare for ham at indtage, finder retten imidlertid ikke fuldt tilstrækkeligt grund-lag for at fastslå, at visitationen, uanset at den klart har været indgribende og ydmygende for Klager, har udgjort en krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Retten tager herefter også Københavns Politis frifindelsespåstand i relation til dette spørgsmål til følge.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

THI KENDES FOR RET:

Københavns Politi frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

Publiceret til portalen d. 17-02-2023 kl. 09:17

Modtagere: Advokat Frederik Gram Blicher Jepsen, Modpart Københavns Politi,
Juridisk afdeling, Klager